

Nr 171.

Av herr **Julin**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 66,
i vad den avser årligt understöd åt två tillfälliga kontorsbiträden.

Kungl. generalpoststyrelsen hemställde i skrivelse den 4 oktober 1922 om Kungl. Maj:ts medverkan för beslut om årliga understöd av 900 kronor för år från och med den 1 januari 1924 åt en var av två hos styrelsen anställda tillfälliga kontorsbiträden, fruarna Emma Kristina Öberg och Karolina Dorothea Medéus.

Statskontoret yttrade sig häröver den 27 november 1922 och föreslog för sin del pensionernas storlek till, för fru Öberg, 700 kronor, och, för fru Medéus 740 kronor.

Kungl. Maj:t har följt statskontorets förslag och i proposition nr 66 till årets riksdag hemställt om sist sagda pensionsbelopp för vederbörande.

Då de pensioner, vilka under namn av årliga understöd pläga beviljas av riksdagen att utgå till icke ordinarie personal vid statsinstitution efter entledigande ur statstjänst, icke bestämmas till godtyckliga belopp utan med utgångspunkt från vissa fakta beräknas med samma matematiska noggrannhet, som pensioner till avgående ordinarie personal, måste skiljaktigheten mellan generalpoststyrelsens kalkyl och statskontorets tilldraga sig uppmärksamhet. Enligt de i vederbörande statsråds protokoll återgivna handlingarna har skiljaktigheten uppstått genom att statskontoret till utgångspunkt för sin kalkyl valt de båda kvinnliga tjänstemännens årsarvode närmast före den 1 juli 1920, medan generalpoststyrelsen utgått från deras årsarvode efter samma datum.

Förutsättningen för kalkylerna hava varit dessa:

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 3 saml. 56 häft. (Nr 171—172.)

f ö r	Levnadsålder den 1/1 1924	Tjänsteålder den 1/1 1924	Årsarvode (a)		Tänkt pensions- underlag = $\frac{2}{3}$ a
			före 1/7 1920	fr. o. m. 1/7 1920	
fru Öberg	64 år	19 $\frac{1}{3}$ år	1,700	—	1,130
			—	2,022	1,348
fru Medéus	65 år	20 $\frac{1}{12}$ år	1,700	—	1,130
			—	2,022	1,348

Pension anses kunna uppgå till fulla pensionsunderlaget först om tjänsteåldern är fulla 30 år, men eljest endast till ett i förhållande till tjänsteåldern reducerat belopp, i detta fall för fru Öberg med $\frac{19\frac{1}{3}}{30}$ av pensionsunderlaget och för fru Medéus med $\frac{20\frac{1}{12}}{30}$ av pensionsunderlaget.

Om beräkningssättet äro de två myndigheterna sedan gammalt ense (liksom också statsmakterna), men resultatet blir givetvis beroende av, med vilket årsarvode man i detta fall räknar.

Statskontoret har säkerligen rätt i sin uppgift om, att riksdagen hitills vid bestämmande av beloppet av understöd sådana som de föreslagna till utgångspunkt tagit icke gällande avlöningsstaters utan äldre staters arvoden, ett tillvägagångssätt som jag finner stå i god samklang med gällande pensionslags sätt att beräkna ett pensionsbelopp. Har detta sätt att räkna varit riktigt ännu förlidet år är det emellertid därför icke sagt, att det i all framtid skall vara riktigt. Man måste givetvis övergå till att räkna med den nya avlöningsstaten då den tidpunkt inträder, då staten varit gällande tillräckligt länge. Frågan är endast när denna tidpunkt är inne. Svaret synes man böra hämta ur gällande pensionslag och jag tillåter mig hänvisa till § 23 i pensionslagen (Svensk författningssamling nr 254: 1920), enligt vilken innehavet under 3 år av viss avlöning berättigar att lägga denna avlöning som grund för beräkning av pension. Då nu i detta fall fruarna Öberg och Medéus innehåft ett arvode av 2,022 kronor för helt år räknat alltsedan den 1 juli 1920 har man vid beräkning av den pension som de skola komma att uppbära tidigast från och med den 1 januari 1924, ingen anledning att räkna med annat arvode än sist sagda, vilket motsvarar ett tänkt pensionsunderlag av 1,348 kronor. I fortsättningen kan jag alltså hänvisa till generalpoststyrelsens beräkningar, vilka återfinnas å propositionshäftets sid. 6 vilken bygger just på sagda pen-

sionsunderlag och slutar på ett för en var av de båda funktionärerna avrundat pensionsbelopp av 900 kronor för år.

Då alltså statskontoret räknat med ett arvode, till vilket viss hänsyn väl måste tagas, om man har att fastställa beloppet av en pension som skall utgå i dag, men till vilket arvode anledning saknas att taga hänsyn ifråga om en pension, som skall utgå först efter den 1 juli i år, får jag på detta sätt vädja till riksdagen att fastställa pensionerna till det belopp som generalpoststyrelsen föreslagit. Det finnes så mycket mindre skäl att frångå generalpoststyrelsens förslag, som vederbörande tjänstemän icke anhållit om avsked, utan generalpoststyrelsen söker utverka pension åt dem för att på angivet sätt kunna disponera deras befattningar (se nederst å sid. 6 i propositionshäftet).

På grund av vad jag sålunda anført får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 66 medgiva att tillfälliga kontorsbiträdena hos generalpoststyrelsen Emma Kristina Öberg, född Carlsdotter, och Karolina Dorothea Medéus, född Bosell, må från och med månaden näst efter den, under vilken de erhålla entledigande från sin anställning vid postverket, dock tidigast från och med den 1 januari 1924, under sin återstående livstid åtnjuta årliga understöd, att utgå av postmedel, Öberg med 900 kronor och Medéus med likaledes 900 kronor.

Stockholm den 5 mars 1923.

Teodor Julin.
